

UNKARIA KOULUIHIN

SUOMI-UNKARI SEURAN TEEMA SYKSYLLÄ 2020

www.suomiunkari.fi

KÄSITYÖ: kirjonta

Unkarin esineellinen kansanperinne on tyypillisimmillään kudottuja ja kirjottuja tekstiilejä, värikkäästi koristeltuja kansanpukuja sekä koristeellisia puu- ja keramiikkaesineitä. Nimenomaan erilainen esineiden, tekstiilien ja vaatteiden koristelu on aina ollut tärkeä osa unkarilaista kansanperinnettä. Kansan parissa on lähes poikkeuksetta koristeltu käyttöesineitä. Kirjotut pöytäliinat, kudotut tyynyliinat, hienoin motiivein koristellut keraamiset kannut, vadit ja lautaset sekä koristeelliset puuesineet ovat aina olleet myös arkikäytössä eivät ainoastaan seinäkoristeina. (Lisätietoja löydät Maiju Tynkkysen artikkelista osoitteesta <http://suomiunkari.fi/kulttuuri/kasityotaitoa-unkarista/>.)

Kirjonta – tuunaa unkarilaisittain

Kirjonta on Unkarissa yleisin tekstiilien ja vaatteiden koristelutapa. Se yleistyi kansantaiteena 1700-luvulla, mutta sen kulta-aika sijoittui 1800-luvun jälkipuoliskolle. Yleisimmin kirjottiin vaatteita, mutta myös sisustustekstiilit olivat suosittu kirjontakohde. Kirjotuilla tekstiileillä – ja varsinkin niissä esiintyvillä kuvioilla – oli kudonnaisten tapaan oma symboliarvonsa. Kirjonnassa suosituimpia motiiveja olivat kasvi- ja eläinaiheet. Laakapistot ja sen muunnokset, ketju- ja pykälistot ovat käytetyimpiä kirjontapistoja.

Unkarilaisvaikutteinen tuunaustyöpaja on helppo toteuttaa käsityötunnilla.

Oppilaat voivat kirjomalla koristella esim. omia vaatteitaan, tyynyliinan, penaaalin, repun tai vaikkapa kangaskassin. Värikkäillä kirjonnoilla saat helposti vanhoille vaatteille uuden ja uniikin ilmeen.

Kirjontamalleja

Mezőkövesd, matyó-kirjontaa

Hódmezővásárhely

Kalotaszeg

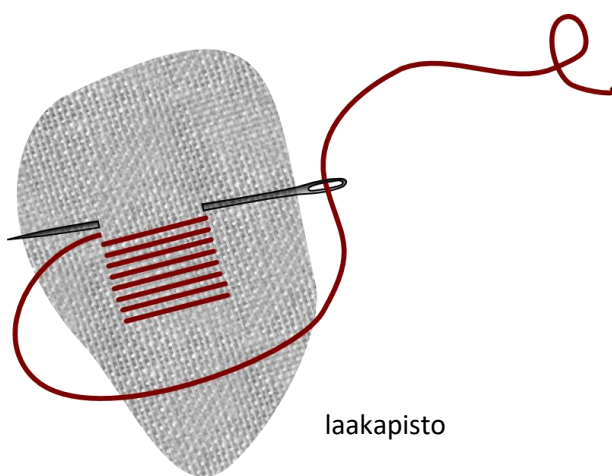

Kalocsa

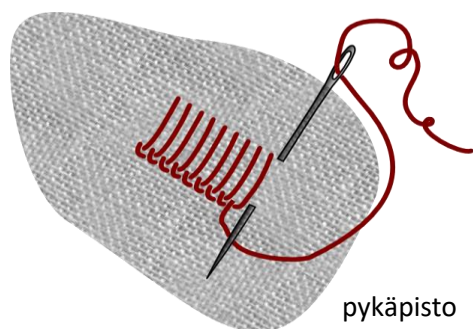
Pistomalleja

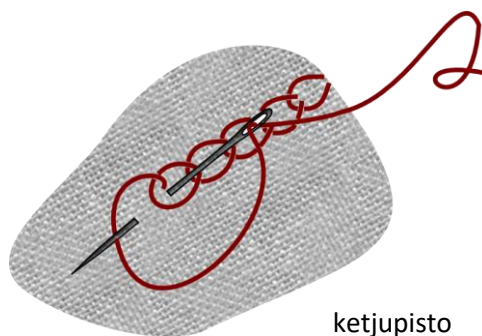
Palóc

laakapisto

pykápisto

ketjupisto

Seuraavista linkeistä löydät lisätietoa unkarilaisesta kirjonnasta ja erilaisista kirjontapistoista:

<http://www.tekstiilikulttuuriseura.fi/26>

<http://www.tekstiilikulttuuriseura.fi/27>

Lisää kuvioaiheita löydät helposti netistä esim. hakusanoilla:

magyar himzes, hungarian embroidery, kalocsa embroidery

Tuntimallin ovat koonneet Anniina Hyttinen ja Merja Viitanen. Kuvat Merja Viitanen. Piirrookset Norman Langerak.

Voit antaa palautetta: toimisto@suomiunkari.fi